

ELŐFIZETÉSI DÍJ:
Postán vagy Pécselt hához küldve:
EGÉSZ ÉVRE 5 frt - kr.
FEL ÉVRE 2 - 50
NEGYED ÉVRE 1 - 25
EGYEN SZÁM 10 kr.

PÉCSI FIGYELŐ.

HIRDETÉSEK ÁRA:
Egy öt hasabos petit sor egyezér
megjelölésért 6 kr., 3-szoriért
5 kr., 10-szeriért 4 kr. füzendő
Minden hirdetés után
30 kr. bélyegdíj fizetendő.
A nyílttér 1 petit sora 10 Kr.
A hirdetés díj előre fizetendő.

A felelős szerkesztő lakása:
Ó-pósta-utca 16-ik szám.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előzetések a szerkesztőséghez, hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, KÖSZL JÁNOS úrnál a városi épületben, LILL JÁNOS úrnál a budai külvárosban,
valamint a vidéken minden postahivatalnál.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
János-utca 8-ik szám.

A gabonakereskedelelem érdekében.

Utóbbi időben annyit írnak és beszélnek közgazdaságunk emelkedésének szükségéről, a sajtó, képviselőház, kereskedelmi kamarák és különféle ánk/tek olyan nyiszor foglalkoznak kereskedelmi érdekeink támogatásával, hogy nyitott ajtón rohanának be, ha ezt most csak bebizonyítani akarnók.

Az is megdönthető tény, hogy közgazdasági emelkedésünk egyik főtenezőjét realis alapon nyugvó gabonakereskedelmünk képezi, mely gazdáinknak lehetővé teszi, terméseiket minél jobban értékesíteni és ép oly tagadhatlan az is, hogy gabonakereskedelmünk emelkedésére forgalmi intézkedések, első sorban pedig a magyar kir. államvasutak vannak hivatva.

Annak előtte gabonakereskedelmünk csak győren vette igénybe a vasutakat és főleg csak ott, ahol hajó állomás vagy nem volt, vagy messzire fektűt. Akkor egyéb se kellett, mint a gabonát bevásárolni, azt a legnagyobb lelkinyugalommal hajóra rakni és három vagy négy heti utazás után Budapest vagy Győrött biztos haszonra eladni.

De gabonakereskedelmünk helyzete ma lényegesen eltér az akkoriótól, a mostani gabonakereskedelem nem bízhat a hajózás különféle eshetőségeiben, most amidőn az üzlet irányba folytonos változásnak van alávetve, a kereskedő csak úgy dolgozhat sikerrel és a gazda csak akkor értékesítheti kedvezően terményeit, ha lehetővé teszi neki, áruját minél gyorsabban az iránytadó piacokra jönni és így a mindenhi irányt azonnal felhasználni.

A dolog természetében rejlik, hogy a hajózás és főképp annak legelőkelőbb intézménye a dunagőzhajózási társulat ezen követelményeknek meg felelhet. Eltekintve a hajók lassabbani járásától, az időjárás és a vízállás annyi nehézséget gördít utjába, hogy mint az idén már öt hét óta, tehát a houts sisonban tapasztalták, alig-alig bocsáthat egy-egy hajót rendelkezésre, dacára hajói nagy számának.

Ily körülmények között a forgalom nagyobbára a vaspályák felé irányul, és most reájuk hárulnak ama kötelesség, ami különben saját érdekében is fekszik — a gabonakereskedelmet legnagyobb támogatásban részesíteni, és azt a hajózás igénybe vételét elpártoltatni.

Mind e körülmények tekintete vétele a magy. államvasutak igazgatósága ugyancsak sokat tett e téren. A versenyre lépve, mindazon állomások részére, melyek a vízi utat is használják, felette mérsékelt díjszabályzatot léptetett életbe, és e mérsékelt díjakat külön kedvezményekkel engedésével még lejjebb szállította. Ha tehát az államvasut e módon akar a gőzhajózással versenyre lépni, akkor helyes úton halad, csakhogy, ha célhoz érni akar, a gőzhajózást előbb két dolgot kell elcsinálni: első sorban ama valódi kereskedelmi szellemet, mely a dunagőzhajózási társulat minden egyes intézkedését jellemzi, szemben ennek bürokratikus hagyományával, és másod sorban a dunagőzhajózási társulat minden egyes hivatalnokának előzetkenységét a felekkel szemben, mely oly merő ellentétet

képez ama indolenciával és visszautasító magatartással, melyet a vasuti hivatalnokok a közönséggel szemben tanúsítanak.

Hogy az első pontra áttérjünk, elegendő, az államvasutal némi összeköttetésben állani, hogy sok intézményeinek visszasságát megismerhessük, és ezzel kapcsolatban ama meggyőződésre jussunk, hogy ha majdan csakugyan ama sokat kívánt szerencsében részesülünk, miszerint élénk gabonakivitelünk leend, ez eredményt nem nyújthatna, mert a forgalom a közönségesnél nagyobb mérvet nem öltethet. Nem értjük ezalatt ama folytonos vagyonhiányt, mely az idén, amidőn kivitelünk nem nagy, már oly kalambassá vált, hogy a forgalmat mindkálmból esorbítja, ez olyan baj, melyről még soká fegnak panaszkodni, mert nem is fog egyhamar megszűnni, nem is akarunk utalni arra, hogy az államvasut, dacára a minden oldalról hozzá intézett megkeresésekre nem akar hozzáfogni vagyonjai egy részének olyképen való átalakítására, mely lehetővé teszi a gabonát zsák nélkül elküldeni, ami kereskedelmünk alig sejtett mértékben emelvé, ezek mind oly pium desideriumok, melyek elérése — államháztartásunk jelenlegi pénzügyi helyzeténél fogva — a messze távolban rejlenek. Nekünk csak az a kívánságunk, hogy az államvasutak vezetésében praktikusabb szellem honoljon, hogy e szellem annak közegére áthatson, és hogy ama eszeveszettség, fejetlenség megszűnjék, mely mindig beáll, valahányszor a forgalom erősebb mérvet ölt, minek illusztrálására itt néhány ténnyt akarunk felhozni.

Az államvasut igazgatósága egy nagyobb bpesti szállító céggel szerződésre lépett, mely szerint az köteles évenként egy bizonyos számú kocsiakat szállítani, de ezert aztán oly engedményben részesül, hogy képes másoknak a rendes díjakból 40-45% ot elengedni. Az államvasut azonban kikötötte magának, hogy a kedvezményt csak abban az esetben engedményezi, ha a feladó vevényeken az állomásfőnökség által hitelesített, miszerint ama kocsiakományi szekerek vagy hajóval lett az állomáshoz szállítva. Ennek okát nem nehéz kitalálni. A vasút meg akarja akadályozni, hogy az áru oly állomásokról, melyek kivétele díjszabályzatban nem részesülnek, közlekedő kivétele állomásokra küldessék és innen feladassék, és habár a kormány ezalatt nagyon is problematikusnak tekintjük is, úgy annak jogosultságát nem akarjuk tovább megvitatni. De meg ezen egyezményben már októb. elsőjén életbe lépett és azzal együtt a küldemények is kezdetét vették, mindmáig, tehát egy teljes hónap letele után az állomásfőnök vonakodik az igazgatósággal kikötött és megjegyzést a vevényekre írni, azzal az indoklással, hogy e tekintetben az igazgatóságtól még semmi nemű utasítást nem kapott.

Ennek következménye, hogy a kereskedőnek már egy álló hónapja összegyűlnék a vevények, hogy sem az eredményt, mely oly hosszú időszakban tetemes összegre rug, fel nem veheti, sem ügyeiteit le nem bonyolítja, hanem működésében meg van gátolva és miért? Mert az igazgatóság egy teljes hónap óta még nem nyert annyidőt,

hogy közegeit e határozományról értesíteni, illetve hogy e rendelkezések a szabadkai forgalmi vezetőség utján kell jönnie, ahol hetekig elhever. De mi most más kérdést intézünk? Mért nem ruhazzák fel az állomásfőnököket oly hatalommal, hogy — különrendelet hiányában is — a feladó-vevényt, a feladók ismételt kéréseire oly megjegyzéssel ellátassák, mely az igazsággal nem ellenkezik, és mely, ha azt az igazgatóság a szerződésbe fel nem vette, a vasutára nézve semmi nemű jogi kötelezettség nem lehet? Miért akadályozzák a kereskedőket működésében, miért károsítják ilyen csekélység miatt?

Egy másik rendelet, amelynek bölcseségéről szintén nem vagyunk áthatva, a hivatalos órákat az ottani állomásra nézve, mely é idényben 600-nál több vagon gabonát elküldött, d. e. 8 — 12 és d. u. 2 — 5-ig szabályozza, de még ez a csekély idő is megrövidítették, amennyiben, valahányszor vegyes vagy tehervonat jön, az udvart elzárják, az árufelvételt megszüntetik, mert a raktárnoknak a vonatnál van dolga. Valóban nem szükséges szakembernek lenni, hogy megítélhessük, miszerint a gabonakereskedő napjamosaival és kocsiával, a munkát nem kezdheti 8 órákor és nem végezheti 5 órákor, anélkül, hogy érzékenyen károsítva ne legyen. Miért vetnek itt is gátot a kereskedelem elé?

És — még mindig a kereskedelmi szellemnél tartunk — ily józan okot lehet felhozni amellett, hogy feladó vevények nem állíthatnak ki előbb, míg az áru a vagonba rakva nincsen? Kereskedelmi szempontból a feladó-vevény pusztán csak a történet átadásának egyszerű elismerése, és mint ilyen a kereskedőkre nézve annyiból bir fontos jelentőséggel, mert azzal az áruinak idejének átadását igazolhatja és csakis annak előmutatására veheti fel az érte járó összeget. De ezen rendelet következtében gyakran — és az utolsó időben rendszeren — 3-4 napig tart, míg a feladó-vevényt megkapjuk, dacára annak, hogy kiállítását sem nehéz, sem sok időt igénybe nem vesz, kiváltképp külföldre szóló küldeményeknél, melyek 100 db 100 kilós zsákokból állanak. A mellett a feladó-vevénynek az a szállítási napjáról, hanem annak kiállítási napjáról lesz keltetve, miért kell a kereskedelemnek e tekintetben is károsodnia?

Ha nem tévedünk már ismételt hallottuk, hogy az államvasut — gabonakereskedelmünk —, amivel mindig csak saját érdekét követi, elhatározta üres gabonaszákokat közönséges díjszabályzat mellett gyorsárúként kezelni, ami minden tekintetben üdvös is volna s a ki indítványozta, ama egészen helyes nézetből indult ki, hogy a legtovább zsák, mely a kereskedelemben előfordul, kölcsönzések és hosszú küldözgetés által sok költséget okoz. De, hogy ennek semmi nosza, naponta észlelhetjük, és hogy legutóbbi időből csak egy esetet említsünk, egy oly szállító levelet mutathatunk fel, amely szerint 125 darab kölcsönzések, mely e hó 22-én 50 frt határidőbiztosítással Budapestről elment 28-án, tehát teljes egy hét után érkezett itt meg. Pereskedjék most a feladó, mert egy hétre hiában fizeti a kölcsönjait.

Hogy végre áttérjünk a hivatalnokok

nak a közönséggel szemben tanúsított magatartására, hogy a tisztelt olvasók türelmét tulságosan igénybe ne vegyűk, sok közül csak két esetet akarunk föllemlíteni. Két hét előtt, egy pénteki napon, egy szabadkai gabonacég két vagon babot küldött Fiumébe, mely onnan hajóval volt tovább szállítandó. Hogy a gőzös esetleges lekésése következtében kárt ne szenvedjen, szükséges volt a feladó-vevényre, hogy azzal az idejekoráni szállítást igazolhassa. Az áru azonban nem rakatott kocsiába és ennélfogva vevény sem állíthatott ki; szombaton végre berakattak, de a vevény mindazonáltal nem lett kiszolgáltatva. Vasárnap az illető cég megbízottját ismét a vaspályához küldötték, és egy hivatalnok már is át akarta neki adni a vevényt, mely készen fektűt az asztalon, amidőn egy másik hivatalnok odalépett, durva hangon kérdé, nem tudják-e, hogy vasárnap van, és a kiállított vevény átadását megtagadta, úgy, hogy az csak hétfőn került az illető cég birtokába.

Körülbelül nyolcz napja, hogy néhány vagon tengeri volt egy napon szállítandó, de az ahhoz szükségesét zsákok még nem érkeztek meg. Azon a napon azonban egy szabadkai szállító reggeli 6 órákor künn volt a pályaudvarban és amidőn látta, hogy a zsákok gyorsárúként megérkezének, felkérte a pénztárnokot, engedje meg neki, hogy azokat azonnal behozza, mert még az nap kell megtölteni és elküldeni, a pénztárnok, dacára annak, hogy ez neki semminemű farságot nem okozott, a zsákokat 8 óra előtt nem szolgáltatotta ki.

De legyen elég ettől ennyi; ha kívánja, naponta b. lapjának egész hasábjait töltheti meg az államvasutak ellen intézett panaszokkal, mert alig hisszük, hogy léteznék széles ez országban egy gabonakereskedő is, kinek panaszra ne volna oka, égy az igazgatóság, mely talán a legjobb intenczióktól van áthatva, nem követelheti, hogy minden egyes sérelem vagy panasz miatt egybenessé hozzá forduljanak, itt nem egyesek hibájáról vagy hanyagságáról van szó, az egészeknek meg kell változnia.

Szükséges, hogy a magyar államvasutak igazgatósága érintkezésbe lépjen minden szakmabeli kereskedővel, azok panaszait és kívánságait nemcsak meghallgassa, hanem — a lehetőség keretén belül, meg lehetlent kereskedő nem követel — meg is teljesítse; felette szükséges, hogy a burokrácia nehekes voltát abba hagyja és valamely gyorsabban alkalmazkodjék a kor követelményeihez, és szükséges elvégre, hogy hivatalnokai és közegei, ha másképp nem, úgy minden elküldött vagon utáni százálek kedvezményt élvezete által előzenkedve serkentessenek, a felekek szemben, mert csak akkor lehet valamennyi bajon segíteni. Azt hisszük, hogy jelen cikkünk e cél eléréséhez lényegileg fog hozzájárulni, mert reméljük, hogy hivatott körök most komolyan és sikeresen foglalkozandnak e kérdéssel, mely kereskedelmünk egy élénken érdekli.

Az ipar és az iparos segédek.

A vallás és közoktatási miniszter utolsó levelében is feljajdul a miatt, hogy a kézi munka nálunk még mindig lenézés

ben, megvetésben részesül. „A ferde felfogás, vagy álszegény okozza azt — úgy mondja tovább, hogy szegény szülőknek gyermekei, a kiknek a tanulóshoz sem tehetőségük, sem pedig kedvűk nincsen, kénytelenek saját szerencsétlenségükre, az állam- és társadalom kárára — az ugynevezett iskolázott pályákra lépni. Ez valamint az ezel azonos alapon nyugvó hajlam, szokás vagy erkölcsnek közgazdasági életünkben sok káros következményét láthatjuk. Ha a művelt külföldt szemléljük, mindenütt nagy iparos, kereskedő és bankházakat találunk, a melyeket egymásra következő nemzedékek kitartó munkája — az egyes családok és a társadalom hasznára — valódi hatalmakká fejlesztett.” stb.

Ebben a miniszternek kétségtelenül igaza van; az okát pedig abban találjuk, hogy még kevés a valódi intelligens iparos nálunk. S azért hiába várjuk iparunk versenyképességét és nagyobb fejlődését addig, míg nagyszámú intelligens iparosunk nem lesz.

Az alsófokú iparos tanonciskolák, a melyek most már majdnem minden városban fenállnak, a jövő iparos-generációt műveltebbé fogja ugyan tenni, de ennek a hatását egy vagy két évtized után lehet majd valójában észlelni. Szükséges volna azonban segíteni addig is, s a jelenlegi generációban a kézmű iránti lecsülést felbuztítani; hacsak valóban komolyan akarjuk, hogy iparunk ügyével együtt az iparosok ügye is emelkedjék.

Evek hosszú sora óta, a mióta ugyan is általánosabbá lett annak belátása, hogy Magyarország mint pusztá agrár-állam nem állhat fenn, hanem mentül belterjessebbé tétetik a gazdasági termelés, annál inkább kell azon lenni, hogy iparosaink találékony-ságukkal, képesek legyenek a nyers terményeket itthon is feldolgozni, s ezeket azután versenyképesekké tenni — igen sok zerra, talán hasznos teóriát is olvastunk arról nézve, hogy miképen lehetne ipari bajaink segíteni. De a mennyire tudjuk, valóban czélhoz vezető tanácsot egyik sem birt adni. Kétségtelen tehát, hogy ilyen viszonyok mellett radikális győgyömdőrről kellene gondoskodni, mely ipari állapotunk képét egyszerre megváltoztatná, vagy legalább az első lépést megtenni a kibontakozásra. Nem tagadható, hogy az utolsó évtizedben igen sok történt már.

De szerény nézetünk szerint nem tettek meg mindent az iparosok, a mit megtehettek, különösen pedig nem tettek meg mindent az iparos segédek.

Korántsem akar ez szemrehányás lenni: ismerjük a viszonyokat s tudjuk, hogy nem mindig tehetjük azt a mit szívesen megtennénk, s hogy a körülmények nem mindig kedveznek szándékunknak.

De általában szólva, tekintve más országok fiatal iparos nemzedékének e nem-beli törekvéseit, elmondhatjuk, hogy iparos segédeink az önképzés terén nem felelnek meg korigényelte követelményeknek, vagy ha tesznek is valamit, nem adnak életjelet magukról. Az önszegélyzés szép, de más czélnak hódol.

Pedig nem tagadható, hogy a valódi módon létesített önképzés rövid idő alatt

TÁRCZA.

Düledező oltárok.

Elbeszélés.

I.
A fiatal asszony szép volt, de a csábító hang még sebb s magával ragadta a gyöngye, unatkozó szívet.

Éppen tizenkét éve, hogy Benigna asszony a bűn édes gondolatával elhagyta urát, s neki iramodott a lejtőn, honnan nincs többé ut az igazak világába.

Az évek gyorsan repültek; a rózsák és liliumok még gyorsabban hervadtak, a tükörben hiába keresi egykori szépségét.

Az arcz letarolva, a szemek parásza oda, s redős homlokának fűrti közt fehér szájak bujkálnak.

A szív is üres, a szerelem hajlékában a kínzó gyötnelem költözött be.

Még nincs negyven éves, hanem azért remegve gondol a jövőre.

Miért e változás? Hisz a negyven évnek is van derült, vidám napja, sőt még virágot is fakaszt a késő őszi nap?

Csak egy pillantást vet fénytelen nagy szemével a házszoba felé, s fagyos érzések remegtetik meg egész lényét.

A menyegyzés ágyon tizenhat éves szűz álmodik, aranyhajú rózsás arccsal, félig nyíló édes ajakkal és a lecsukott pillák alatt olyan nagy, világoskék szemekkel, mint a mosolygó tavaszi ég.

Benigna asszony sokáig nézi a szendergő hajadont, szemei oda tapadtak a sugár termetre, az olvadékony, fehér karokra, a kicsiny kezekre és lábakra
De az alvó egy mozdulatára megrezzenve ferdült el.
Mintha nem érezne büszkeséget a szép

gyermek láttára, kinek egyetlen hangjára vidámabb az élet.

Más asszony büszkén motogató, hogy nézzék, csodálják az ő szép virágot.

Benigna asszony azonban remegve fordul el, mintha félne a kedves teremtés látásától.

De mitől félhet, hisz csak az ajtót kell kinyitni s az udvarlók seregen lépnek be?

Hanem épen az ajtó-nyitástól remeg s még inkább a leánytól, ki majd ezer kérdést intézhet hozzá.

A kérő talán könnyen hallgat, mert szépet is kap, meg gazdagot is, de miért hallgatna a leány s még inkább a világ?

Hol az apa? Mi van a fátyol alatt? Hazudni nem lehet, mert majd megszólal a világ s talán többet is fog mesélni, mint a mennyit egy gyermek szív elbirhat.

Mit csináljon a sötét multtal, hisz csak nem dobhatja oda leányát egy csavargónak, keringőnek, nem veheti sárba az előkelő nevet, s végre is a leányának nyílt arccsal kell belépni a világba?

Benigna asszony okos, tapasztalt nő volt, de még sem volt bátorsága leborulni az ártatlan gyermek elé s könnyek közt bevallani a multat . . .

A haláltól nem borzadtott annyira, mint ettől a gondlattól.

A ravaszság, alattomoság, ámitás minden fegyvere sem használhat többé, hanem azért vallani még sem tud.

Minden okoskodás, tépelődés, a lélek egész vívódása hasztalan volt, a fölébredt lelkiismeret azt szította: nincs szabadulás!

— Már ébren? — felelt az anya s megcsókolta leányát.

A leány mosolygva szorította magához anyját s édes csókot nyomott arczára.

— Nekem úgy tetszik, anyáskám, hogy már nem vagy a régi; ezelőtt mindig vig voltál, nevetél, kacagtál a te bolondos kis leányoddal.

— Látod, gyermekem, te már nagy leány vagy; egyszerre csak megnőtél; a jövődről kell gondoskodnom.

Margit elnevette magát.

— Megnőttem? Hát már nagy leány vagyok? Így néznek ki az eladó leányok, mint én? Ilyen ostobák, anyáskám?

— Itt az idő, hogy bemutassalak a világnak.

— Hát talán ezért szomorkodol? Mit nekem a világ! Inkább maradj a te kicsi kis leányod, csak a te arezod legyen vig, s nevető szemekkel ülelj át. Vagy talán már nem szeretsz anyáskám?

Benigna asszony keblére szorította Margitot s komoly, szemrehányó tekintettel rázta fejét.

— Mit beszélsz, te ros leány? — szölt édes, gyöngéd hangon, de lelke mélyben érezte, hogy egykor, a végetes órában, talán még sem szeretted oly nagyon gyermekét.

III.

A magyar névadás esztendő óta szidja a németet, hanem azért úgy isszza a sörét, mint egy telivér bajor.

Mert hát nem úgy van már, mint régen volt; nincs semmi szent; minden társadalmi alap megrendült. Frivol, léha erkölcsök, üres, kéjvágyó szívek. A kor romlott, de az emberek még rosszabbak. Semmi függetlenség, semmi nemesebb ideál nincs. Mindenki pénz hajhász, jelszó: a gyors meggazdagodás. Már a diágyerek protekciójáról, szíros hivatalról álmodozik, a képviselő a miniszter mosolyáért eped, még a közép sorsú asszony sem a gyermekeit deldelgeti, hanem selyemről, ékszerkekről, mulatságokról, élvezetekről ábrándozik.

Az asszony megcsalja férjét, a gyermek apját, az apa mind a kettőt.

— De van, a ki egyiket sem cselekszi! — szólalt meg egy barna, halavány arcú férfi, ki csöndesen hallgatta a közönséges jeremiádozatot.

A határozott, erős hang mindenkinek föltűnt, mert Ráskay Béla katonás egykedvűséggel szokta hallgatni a sokféle szöbezedet.

— Oh, van elég! a névtelen martirok, kiket magukba zárva öröl meg a fájdalom; — folytatta a megjegyzést.

— A férfiak jobbak, mint a nők! — vetette oda egy miniszteri mérnök. — Most is hatszáz válopőr fekszik a kuria előtt.

— S mind az asszonyok indították. . . mormogta egy bíró.

— Nem kell házasodni! vágott hűzbe egy vén legény mosolygva.

— Igaz van; — szölt ismét a mérnök. — Ha ma megnősülsz, holnap már ledér gondolatok teremnek a főkötő alatt. Neved, becsületed kockáz s ha a bajt meg nem előző: gyalázat ül a küszöbödre.

— Ah, uraim, önké szerint akkor Budapest egész Babylon; — beszélt egy piros arcú honvédezeres. — A világ

többé-kevésbé mindig egyforma volt, de nem szokásom prédikálni, hanem csak azt mondom, hogy legyen katonai fegyelem a családban s akkor nem mernek idegenek az oltárhoz lépni.

— Nincs idealizmus! — szölt Ráskay Béla. — Eleget utaztam, évekig jártam-keltem s láttam, hogy különös idöket él a világ. Elégedetlen korszak, elégedetlen emberek. A becsület, jellem ép oly olcsó portéka, mint a boldogság. A tulságos materializmus küil minden szent hagyományt a lélekből, családból, s csak a rideg valóság kaczag az ember szemébe.

— A rideg valóság . . . mormogta a mérnök, ki szerencsétlenül házasodott.

A társaság oszlani kezdett.

Csak hárman maradtak; a mérnök, az ezredes és Ráskay Béla, kiket családí fészék nem hívogatott haza.

— Könnyű neked, ezredes, kemény szíved van, Béla meg szerencsés, hogy soha se perzelte meg a szárnyait.

Az ezredes mosolygva bölintott fejével.

— Errre humanum est!

— Én nem perzeltem meg a szárnyaimat . . . szölt keserűen Ráskay. — A világ nem tudja, hogy nekem is volt tüzhelyem . . .

A mérnök meglepetve tekintett Ráskayra.

— Közönséges történet, semmi érdekes nincs benne. Mint alispán, nagy házat vittem, sok vendég, ismerős fordult meg házában. A rászkai erdők megyezerte híresek a vadakról. Két éves házias voltam; boldog és megelégedett, a bölcsőben kis gyermek mosolygott. Egy nap nagy vadászatot rendeztem, melyen minden valamire való vadász megjelent. Vig hajtás, gazdag zsákmány és még vigabb multság zárta be a vadászatot. A legnemesebb vad azonban

jelentékeny módon emelné iparos segédeink értelmi nivóját. Ennek az önképzetnek nézetünk szerint a gyakorlati élet követelményeit kellene szem előtt tartania. A gyakorlati élet polgári és hivatásbeli részét. A vegytani és természet, a kézműves, a polgári ügyiratokra kellene ennek az önképzetnek kiterjedni; mely szükséges ismeretek egy megbecsülhetetlen mennyiségű juttatna mindegyiknek, s későbbi pályájára bizonyára hasznosnak mutatkoznék.

Nem szabad felednünk, s erről nem ök tehetnek, hogy iparos segédeink annak idején csak keveset tanulhattak, kevés iskolán mentek keresztül s így alkalmuk sem volt, maguknak azt az intelligenciát megszerezni, a melyre kétségtelenül szükségük volna. Képzelmük már most, hogy ez az önképzet, illetőleg továbbképzés, komolyan, a szakmájukban jártas tanfőriák előadásai által eszközöltetnék és támogatnák az egész országban egyszerre, meg vagyunk győződve róla, hogy rövid idő múlva iparosaink, s velük együtt iparunk állapota más képet mutatna.

Mert a miniszternek igaza van említett levelében, mikor azt mondja, hogy „a kézműves az az ember, aki a kézművelés művészetét nemcsak a kezével, hanem az értelmével is kiképezi, ott a kézi munka mechanizmus marad, a mint azt hosszabb, rövidebb gyakorlással elsajátították.

Pécsi kiállítás

A pécsi kiállítási irodában napról napra élénkebb lesz a forgalom s nagyobbodik a jövő-menők tudakozódók és értesítők száma, kiknek ügyei a kiállítási irodai személyzet által előzetesen és dícséret pontossággal és gyorsasággal lesznek elintézve. Az egyiknek ez a hivatásának, a másiknak az az öhajtsága, egy karnadnak valami terve, egy negyediknek valami kétélye van, egy hatodik már valaki előnyös helyet akar kiállítandó tárgyainak s így tovább. S mindegyik megkapja a kellő felvilágosítást, utabiztatást, biztatást, buzditást, mikben a kiállítási titkár dr. Záray Károly kifogyhatatlannak látszik lenni.

A városi tanács legutóbbi üléséből felhívást intézett a hatóság alatt álló összes hivatalok és intézetekhez, hogy a pécsi kiállításban való részvétel illetőleg meliből javaslatot terjesszenek elő. Tervevetett, hogy Pécs városának gazdasági, kulturális és humanitárius viszonyai és állapotairól teljesen hű és kimerítő kép nyújtassék a kiállításban.

A sorsjárt kiállításra egy nagyobb szabású sorsjárt is fog rendezetni, mire néze legközelebb fog határozni a végrehajtó bizottság. A sorsjártak tervezetnek elkészítésére s a sorsjártak finanszírozására a kiállítási pénztárnok Ullmann M. Károly pécsi bank- és váltóüzlettelajdonos kéri fel.

A pécsi kiállítás tartama alatt közérdekű kongresszusok rendezése érdekében is folyódnak már a munkálatok. Eddigleg biztositottak látszik egy nagy tanító gyűlés, melyen Baranya, Somogy és Tolna megye tanítói vesznek részt, továbbá országos iparos kongresszus és méhészeti vándorgyűlés.

Az államvasutak gépgyára által a pécsi kiállításra bejelentett Zimmermann-féle új szerkezetű cséplőgép és lokomobil oly formán lesz kiállítva, hogy a kiállítás tartama alatt bizonyos napokon próbaszépítések eszközöltetnek vele, mely alkalommal az érdeklődő gazdák meggyőződést szerzhettek arról, hogy az államvasutak gépgyáranak cséplőgépei minőség és munkaképesség tekintetében ma páratlanul állanak s minden külföldi versenyt legyőznek.

Az első lipotói gőzjuttató-gyár arról értesítette a kiállítási bizottságot, hogy többek közt finom lipotói juttatóból egy nagy piramist fog felállítani, melyből bárkinek szabad majd egy darabkát kölcsönül letérni. Ha a piramis elfogy, nyomban egy

másik állíttatik fel helyébe a nevezett gyár által.

„Kiállítási czukorkák” is jönnek majd forgalomba a pécsi kiállítás alkalmával. Ezeket Strausz pécsi czukorgyáros állítja elő. E czukorkák azzal jutnak a kiállítással kapcsolatba, hogy a csomagok és skatulyák vignetát a kiállítási elnökök egy-egy tagjának arcképét viselik. Lesznek tehát Kardos, Nádosy, Aiding, Ráth, Cs. Schapringner és Záray-czukorkák.

Alsó-Baranyában is élénk mozgalom indult már meg a pécsi kiállítás érdekében. A mozgalom megindítója és vezetője Elversz Nándor, ki oly fáradhatlan tevékenységet és ügybuzgalmat fejt ki a kiállítási népszerűsítésében kiállított gyűjtésében, hogy a mondott vidékek a kiállításon való legintenzívebb képviseltetése biztos remélhető. Elversz is egyike lesz azoknak, kik a kiállítás intézőinek leghálás elismerését vívandják ki.

Az Engel Lajos pécsi könyvkereskedő kiadásában megjelent díszes kiállítás és érdekes tartalma Pécs-Baranya naptár többek közt a pécsi kiállításról is, mint a pécsi közelet egyik kiváló jelentőségű nyilvánulatóról megemlékezik. Késztetesen ismertette a kiállítás prospektusát és méltatva, a kiállítás jelentőségét, kijelenti az ismertetés írója, hogy a kiállítás tervezete szakavatott és ügybuzgó kezdeményezőkre vall, kikben — ismervé eddigi tevékenységüket — meg van a garancia, hogy a kivétel nagy munkáját is dícséretesen fogják ellátni. A szöveg közre nyomott két képen a kezdeményezők s ma már a kivétel javában munkálkodó (N. Nádosy Kálmán és dr. Záray Károly) az olvasó közönségnek bemutatva vannak.

A baranyamegyei nagyobb uradalnak közül már többen megígérték a kiállítási bizottság elnökségének, hogy nemcsak részt vesznek a kiállításban, hanem azt pénzbeli támogatásban is fogják részesíteni.

Folytatolag érkeztek bejelentések: Kohn testvérek Bonyhádi, repez-olajok, olajpogácsák.

Nagy János Tótkeszi, 3 drb. ló.

Csató Gy. Gyula Villány, borok és cosmetikai szerek.

Első lipotói gőz juttató gyár, tejgazd. termények.

Greiner I. B. Sellye, nyers és kikészített kender.

Lindinger A. és Fia D. földvár, löszerszámk.

Lenkei Lajos Pécs, a Fünfkirchner Zeitung összes évfolyamai.

Fuchs G. Agoston Bpest, agancsok és ebből készített iparcikkék.

Killer Róza Pécs, különböző női kalapok.

Oroska Géza G. Gyula, mezőgazd. termények simenthali tenyészmárha és angol hus-teresték.

Oroska Etelka P. Gyula, különféle baromfi.

Schuth Vince Villány, sajátművészi borok.

Zeleny Károly Pécs, fényképek.

Főhercegi uradalmi pénztár Vilány, borok.

K. Papp Mari Pécs, művirágok.

Varga Elek Pécs, méhészeti mintaszekők, méz.

Schlesinger János Pécs, hűsítő italok.

Pécsi kőszénbánya és gépgyár rész. társaság, kőszén és egyéb bányatermékek.

Haufer G. Zürich, új szerkezetű gázmotor.

Sory N. Bécs, új találmányu tejgazdasági eszközök.

Hauge P. Boroszló, új találmányu bányászati műszerek.

Nádosy Kálmán Szent-Lőrincz, sajátművészi borok.

Nádosy József Székely, Szent-Lőrincz, kerti termények.

Nádosy Kálmán és István, Szent-Lőrincz, gazdasági termények, élő állatok, állati termények.

Lukács Antal Szent-Miklós, vegyszeti cikkek.

(Folytatása köv.)

Nyílt felhívás

Baranyamegye összes néptanítóhoz.

Szeretett testvéreink! Kedves kártársak!

Nincs, nem lehet nevesebb hivatás, mint a néptanítóké. Ők levén a népevelés harcosai s mint ilyenek az állami jólét alapjának megvetői, mert elvesztett azon ország, melynek népe setétségben sínylődik, nélkülöznie kellvén a népevelés által szított erkölcsi világszűkület, mely a megvész — Berzenyiként — Bóna ledől s rabigába görbed. De hiszen el is ismerik, hogy nagy horderejű munkát végzünk, ékes szavakban dicsoitk hivatásunk magasztosságát, mondván: mi vagyunk az igazi felsőbb, hogy; majd fényleni fogunk, mint az Égnek csillagai. A dícsériádnak nem vagyunk híján. Ha az ilyen virágos szövegfalcsok, hivatásunk ideálizálása elégségesek volnának a létfenntartás, úgy mi volnánk a hazának legirigyeléremelbőbb fia, holott voltaképp koldusi kenyéren ragódó népszolgák vagyunk. Többször volt már alkalmunk a sajtó útján elpanaszolni bajunkat, de süket fülekre akadtunk, szavunk elhangzott, mint a pusztába kiáltóknak szava, s mi csak tűrtünk tovább. De ma már csordulig megtelt az űröm-pohár, helyzetünk tarthatatlanná vált. Ne panaszkodjunk tovább, elég a szavakból, lépjünk a tettek mezéjére.

A „Győrvidéki tanító-egylet” volt az első, ki akciósba lépett, kényvint intézvény az országgyűléshez helyzetünk javítása érdekében, kiállítványt bocsátott ki, felhívta a tanító-egyleteket a soraközásra. Kisdéd egyeltünk — ez igénytelen sorok irojának indítványára — alulról helyre és napra rendkívüli gyűlést hitt egybe, melyen — örömmel regisztrálhatom — a tagok mind megjelenvén, az ugyancsak e sorok írója által készített kényvint — minden változtatás nélkül elfogadtatván, általunk alá-

íratott, s az, országos képviselőnk útján a képviselőházhoz meliből felterjesztetni határozottat. Kényvintünk röviden a következőkben kulminál, illetve kívánalmainkat következőkben foglaltuk egybe:

1. A falusi néptanítók minimum 600 fűt készpénz fizetésben részesüljenek, s ez nekik valamely közpénztárból pl. adóhivatal, vagy megyei pénztárból rendes havi vagy negyedévi részletekben fizetessék ki, amiért vállaljon felelősséget a megye, beszelvén az hivatalból adó, illetve pótdadó útján a néptől.

2. Ötödéves pótlékul kapják a néptanítók e fizetések 5%-át, mialt azok mintegy helyhez köttetnek, mert ha így pl. már 10-15 évig működvén egy helyen, 660-690 fűt fizetessük van, nem lenne kedv-ösztől 600 fűt állásban kezdeni. Mig most a 24 ezer tanító közül több száz vándorol — jobb állásra törekedvén, mely körülmény általános visszahattással van a tanigyi fejlődésére.

3. A néptanítók 30 évi szolgálat után kapják — munkaképesség esetén — egész fizetésüket nyugdíj, s így amennyiben 21 éves korukban lennek az orsz. nyugdíj-egyesületbe; 51 éves korukban váljanak — a fenti esetben — pékesékké az egész nyugdíjra. Elnyomorodás esetén ne csak 10, de 5 év után is húszosom megfelelő nyugdíj; 5 év után 16 $\frac{1}{2}$ %-át —, 10 év után 33 $\frac{1}{2}$ %-át — és 15 év után 50%-át egész fizetésüknek kapják nyugdíj. Az övezgyek s árvák nyugdíja is ez arányban módosítsassanak. A befizetés ugy község, mint a tanító részéről e nagyobb nyugdíj biztosításnál is a 300 fűt nyugdíj arányában történjék.

4. Az iskolaszéknek a tanítóra való felügyeleti és a tanító fölött való bírósági joga — a tanítóválasztásokkal együtt — szakértő felbőnségnek adassék át, s úgy nevezett miniszteri isk. látogatás se lehessen más, mint szakember. Az iskola kellő — anyagi — berendezésért, s minden, az iskolához tartozó épületek — tanítói lakás stb. jókarban tartásért az elüljáróság téessek felelőssé.

5. A néptanítók jogai és kötelességei törvény által szabatosan korvonaloztassanak. Az utóbbiak a falsi osztalton népskolákra — ezeknek megfelelőleg külön tantervet foglaltassanak.

6. Legyen a tanítóknál is — képes segék, működésük, szorgalmuk alapján — előléptetés, u. m. főtanító, igazgatótanító, kerületi népskolai tanfelügyelő, megyei népskolai tanfelügyelő.

7. A kántori járandóságok készpénzre változtassanak ezeket esetleg a község sága szerint szabályoztassanak, szigorú kötelességévé tétvén az elüljáróságnak e járandóság pontos kiszolgáltatása.

— Mindezek azonban; a felekezetek jogainak sértetlen meggyásásával.

Kedves bajtársak! Midőn ezeket tudomástokra hoztuk, közös érdeklünk, a haza néptanítóság érdekében szeretettel szőlitünk fel benneteket; sorakozzatok mellénk, tömörüljétek! mert egyesülésben a győzelem, szétforgcsolásban a vereség. Egy ember, egy egylet szava elhangzik, de a mit ne egyed százezer ember egyesült akarattal kér, azt nem lehet ignorálni, keresztül tör az a falakon s felveri léha közönyükből azokat, kik eddig agyonhaligatni akarták a szegény néptanítók jogait. Csoportosuljatok s egybe tenkit menessetek kényvint az Országgyűlés elé, s ennek felterjesztésére kérjétek meg orsz. képviselőtöket, kik mint ilyen, választó kerületének minden ügyét szívén viseli, kell, hogy viselje. Fejtsétek ki kényvintekben helyzetünk tarthatatlantól kívánalmaink jogosultságát.

Eldig a léha közöny sötét éjszakája borult a hazai néptanítóságra, de ma már hasad a hajnal s ha minden tanító egyet — kézzel a szíven — magává teszi, követi az itt mondottakat; úgy bizonyára fel is fog virradni, fel fog jöni a nap s tündökölni fog a hazai néptanítóság kék egén.

Ezen édes reményben közös szent ügyünket lelkes felkarolásokba ismétlünk ajánlvá, maradunk

Szt.-Lőrincz, 1887. nov. 17-én tartott ülésünkéből — szerető kártársaitok: a Szt.-Lőrincz egyházkerületi r. kath. tanító egylet tagjai.

Megbizásból:

Somsich Sándor,

özdi néptanító.

Két fölirat Pécsről.

A pécsi borkereskedők egylete két igen üdvös tartalmu föliratot terjesztett az országgyűléshez. Mind a kettőt egész terjedelmében közöljük.

Mélyen tisztelt Képviselőház! Az országos költészetes tárgyalása alkalmával, a földmívelési, ipar- és kereskedelmi miniszterium tárczájánál szőnyegre kerülend a magyar királyi országos mintapince ügye annál is inkább, mert a magas miniszterium az államegely részbeni fenntartásával a mintapince a magyar borkereskedők országos szövetkezetének öhajtván átengedni, az ezen tíz évi időtartamra köendő egységre vonatkozó szerződést ez alkalommal bemutattjandja.

Ezen ügy kiváló fontosságánál fogva, a mely tisztellett alulirottt egyesület, mely a borkereskedelem előmozdításában és a borkereskedelem védelmében leli célját, feladatához híven hazafias kötelességének tartja a magas Képviselőháznak böles figyelmét a magyar országos mintapince ügyére jelen alázatos feliratával különösen is felhívni, hogy az egyrészt az ország érdekében, másrészt ezzel kapcsolatban a mindinkább fejlődő hazai borkereskedelem érdekében megfelelőleg intéztessek és döntessék el.

Teljes nyíltsággal jelöljük meg azon álláspontot, melyet egyeltünk e kérdésben elfoglal s az abban áll: hogy valamint az országos mintapincét már eddigi szervezete mint kizárólag állami intézményt a

kitűzött célznak és az elért eredmények tekintetében az ország által hozott áldozatoknak meg nem felelőnek tartjuk, ugy a terbe vett átalakítást az ország borkereskedésére nézve károsnak és sérelmesnek ismerjük fel.

Midőn ugyanis az országos mintapince megalapított, azon cél lebegett úgy a magas kormány mint a törvényhozás szeme előtt, hogy ezen intézmény borainak a külföldön való megismertetésére vagyis külföldi piacok szerzésére fog szolgálni s ez által a kivétel hatatosan előmozdítandja. Eczéban egyesültek a termelők és borkereskedők érdekei egyaránt s csak is e cél birhatott jogosultsággal arra nézve, hogy az állam az országos mintapincét úgy nagy segélyben részesítse és az állam agense által vezettesse. De sajnos kellett tapasztalni és ez irányban már a magas Képviselőházból is történt meg egy tájékoztató felszólalás, hogy a magyar országos mintapince a jelzett cél csak nagyon kis részben tartotta követendőnek, számbavehető sikereket ez irányban éppen nem mutathat fel, hanem a helyett, hogy az e téren mutatkozó nehézségeket leküzdötte volna s utóúul szolgált volna borkereskedelemünk nagyobb külföldi borpiacon létesítésében, a czéllal csakhamar egészen felhagyva ezen állami intézmény a magán borkereskedés verseny-üzletével tette.

Es midőn verseny üzlettel lön, alig szükséges réa mutatnunk azon rendkívüli előnyökre, melyeket az országos mintapince a kereskedelemben a magánvállalatokkal szemben érvényesíthet. Az országos segély, adómentesség, ingyen helyiség; a pince eszközei ingyenes átengedése, a szállítási kedvezmények, a kormány morális támogatása, a hivatalos tekintély érvényesítése és a termelők érdekeinek a magán borkereskedés érdekeivel való nyílt ellentétbe helyezése oly tényezők, melyek a versenyt a különböző terhekkel és nagy kiadásokkal küzköző magánvállalatokra nézve egyenesen károsok teszik a hazai borkereskedés pedig nagyobb kiterjedésében gátolják. De az imént jelzett előnyökön kívül még számos más kedvezményt is élvez a mintapince, melyek közül elég felemlitünk azt, hogy az állam-vasuti vendéglők nagy részben e pince palack borainak elárúsítására vannak utalva.

Nem hiszünk mélyen tisztelt Képviselőház, hogy a beföldi kereskedésben ezen az állam által a magán vállalatok ellenében létesített verseny káros volta első pillantra is fel nem tűnnék és hogy ez akár igazságos, akár méltányos lenne; mert, ha a hazai borkereskedés egyáltalán a jelen viszonyok között különböző állami kedvezményekre nem is számíthat, mégis nagy fontosságánál fogva méltán megvárhatja, hogy mérlegelve kezelési és egyéb terheit szabadabb kifejlődésében ne gátoltsassék ne illetessék az állam részéről a togyasztó közönség és a külföld előtt is a bizalmatlanság jellegével az által, hogy érdekei a termelők érdekeivel és borainak minősége az állam felügyeletével dicsekvő országos mintapince borainak jellességével mérőn szembeállíttatik.

A borkereskedést e verseny által erő pozitív károsodással és a mintapincére fordított áldozatokkal éppen ninescen arányban az ezen intézmény által elért eredmények; minthogy az országos mintapince az élvezett kedvezmények dacára nagyobb sikereket felmutatni nem képes és kénytelen fenntartását a concurrentia legközségesebb eszközeivel biztosítani.

Sem állami, sem pedig általános nemzetgazdasági érdekek nem követelik tehát az ilyen versenyt, de a termelők érdekeit tekintve sem indokolt, mert a termelő borait a kereskedésben is bizonyánva bocsájtathja saját és azok fajának különleges megnevezése alatt anélkül, hogy ez hátrányára szolgálja, holott az eddigi tapasztalat szerint az országos mintapincében a szabályok ellenére nem egy vidéki borkereskedő borai is eladás alá kerültek s ez által éppen a megóvándónak jelzett borkereskedők érdekei illúzióssá, viszont pedig egyes fajok kiváló deledgetés által az oda bizonyánba adott más fajta borok kevesebb keresletnek örvendtek. Az állami felügyelet és ellenőrzésnek pedig bármely borkereskedő kész magát alá rendelni.

Hogy a magyar országos mintapince által a borkereskedelem háramló ezen hátrányok a kereskedői körökben nagyobb ellenzésre nem találtak, az részben annak tulajdonítható, mert az intézmény szervezete kevésbé volt ismervé s annak közgazdasági fontossága félreterített, amennyiben a mintapince mindenki borainak a külföldön való meghonosítására törekvő állami tényezőzt látott, részben pedig borkereskedői szakegyletek hiányának róható fel.

Ha pedig az országos mintapince mint kizárólag állami intézmény nem volt képes feladatának megfelelni és a borkereskedésnek versenyével kárt okozott, annál kevésbé jogosult ez intézménynek akkénti átalakítása, hogy az a terbe vett szerződés szerint az országos borkereskedők szövetkezetét cím alatt alakult magán consortiumnak adassék át, mert ekként az állam segélyével egyenesen egy hivatalos jellegű verseny borkereskedés állíttatik fel és állandósíttatik; ez pedig a várakozásnak még kevésbé lesz képes megfelelni mint eddig, midőn kizárólag állami kezelés alatt állott.

A szerződésben ugyanis egyetlen egy oly célt vagy indokot sem találunk, mely elfogadhatóan indokolhatná azt, hogy a magyar országos mintapince annyit áldoztat és oly sok kedvezményt egy ily még végleg meg sem alakult szövetkezetnek szolgáltassék ki; de ezen tíz évre terbe vett állandósítás éppen nem felel meg a magas Képviselőház abbeli többször kifejezett intenciójának, hogy az országos mintapince állami segélyeztetése meliből megszűnjék. Ugyanis a szövetkezet nemcsak

készpénz subventióban részesül, mely az első két évből ávi 9000 forintban, azontal pedig évenként 1000 forint kisebb összegben összesen tehát 54000 forintban állapították meg, nemcsak adómentességet, ingyenhelyiséget élvez és a pince felelőseket bírja, nemcsak egyéb kedvezményekben részesül, hanem továbbra is rendelkezik az állam erkölcsi támogatásával és a hivatalos jelleggel, míg ezzel szemben az összes bevétel a szövetkezet illeti és a szövetkezet alapszabályai szerint célja tisztán üzleti természetű, tehát országos érdeket nem képez. Önkényű felmerül itt a kérdés: miben nyilvánul a terbe vett egyezménynek a hazai borászati emelésre iránti cél és törekvés s mi jogon részesülhet egy ily magán intézmény oly kiváltságos kedvezményekben a borkereskedelemmel szemben? És e kérdésre a szövetkezet alapszabályai nem felelnek meg, ellenben az országos jelen pénzügyi viszonyai és a borkereskedelemre háramló fenn részletezett károsítások kivételét a felvetett kérdés tarthatatlanságát, főleg akkor, midőn a szövetkezet az üzleti viszonyok változatánál fogva a mintapincék a termelők érdekében hasznosítását sem képes az államtól nyert előnyök arányában biztosítani s így esetleg tekintélytelen is csorbát szendehet.

Nem fogor fenn a borkereskedelem solid voltánál fogva a közérdeknek azo követelménye sem, hogy a termelők érdekei a borkereskedelem általános érdekeivel szembeállíttassék s ez egy az állam által támogatott intézményben nyerjen kifejezést.

Mélyen tisztelt Képviselőház! Ezeket kívántuk egyeltünk alapszabályainak szellemében magas színe elé tárni, mely tisztelettel eszedvén, hogy jelen alázatos feliratunkat és az abban felhozott indokokat németközmányunkul kegyesen figyelmére máltatni és az országos mintapincét beszüntetni, illetve a magyar borkereskedők országos szövetkezetével való a magas kormány által kötmi szándékolt szerződéstől a jóváhagyást megvonni méltóztassék.

A mélyen tisztelt magyar Képviselőháznak hódoló tisztelettel aláazatoz szolgái: A pécsi borkereskedők egylete.

Mélyen tisztelt Képviselőház! Midőn a műborról és védjegy behozataláról szóló törvényjavaslat a magas Kormány által a Ház asztalára bterjesztetett s több szaktanácsközmányok tárgyává tette, az ország minden részéből ellenző szavak hangzóttak fel ezen törvényjavaslat ellenében és hogy ezen ellenzés még nagyobb nem volt, tisztán annak tudható be, hogy a borkereskedelem terén szakegyletek hiányozván, véleményezésre csak egyes borkereskedők és az általános érdekeket képviselő kereskedelmi kamarák szólíttattak fel.

Egyeltünk, mely csak 1886-ban létesült kötelességnek ismert feladatához híven e nagyfontosságú ügyben szakvéleményét a Nagyméltóságú Földmívelési, Ipar-és kereskedelmi Miniszter ur elé juttatni, mely kellően indokolt véleményünk az volt, hogy az érintett törvényjavaslat által czélba vett törvényhozási intézkedés nemcsak időszerűtlen, hanem a borkereskedelem nézve káros.

E törvényjavaslat vissza is vétett. De ama reményünk, hogy e tárgy az élelmi cikkek hamisítása meggátolásul behozandó és így egészségügyi intézkedése kiüvült, végleg lekerült a napirandól nem teljesült, mert a magas Kormány csakhamar a borkereskedés borkereskedés védelméről szóló törvényjavaslatot terjesztette be és ezen javaslat a mélyen tisztelt Képviselőház közgazdasági bizottsága által csekély módosításokkal el is fogadtatott.

Alulirottt egyesület, melynek főczélja a borkereskedelem előmozdítása és a borkereskedelem védelem, elengedhetlen kötelességének ismeri u hivatkozott törvényjavaslatban foglalt intézkedések iránt aggályainak kifejezést adni és véleményét az úgy nagy fontosságához méltó nyíltsággal ezen törvényjavaslatra nézve is a mélyen tisztelt Képviselőház színe elé juttatni.

Mindenekelőtt bátrak vagyunk utalni azt, hogy a mesterséges bor gyártásának tiltása káros, felesleges, de ily intézkedés a külföldi vevőknel visszatetszést idézett, elő, úgy kétségtelen, hogy a jelen javaslat mely a műbor gyártását megengedi, de ezzel szemben a kiválóbb szőlő fajok jellegének megvédése érdekében a természetes bor kezelése és összehasonlítására vonatkozólag hoz a kereskedelmet megszorító szigorú intézkedéseket, a hazai borkereskedés szoliditása és hitelbélé vetett bizalmat ingatja meg, hiszen míg a műbor gyártásnak esetleges tiltása vagy engedélyezése borkereskedésünkre nézve kisebb jelentőségű, addig a vidék nevének és a faj jellegének feltlen meghatározása iránti rendelkezés oly megszorítása a kereskedésnek, mely önkény felkelti mindenkiten azt a gyanut, hogy az e czimen tapasztalt visszaélések tették szükségessé azt, miből aztán a külföldön bizalmatlansága könnyen kövekeztethető.

E bizalmatlanságot már most is éri a hazai borkereskedelem, mely pedig ha fejlődésnek indult is, még sem iszomodott meg annyira, hogy a kivétel a külföld óvatosságának legkissebb nyomását is eltűrhetné.

Az is elvitázhatlan tény, hogy midőn kimondatik, hogy tilos „bort oly vidék” jelölésével forgalomba hozni a melyen az nem termelt, illetőleg a mely vidék jellegének meg nem felel” és tilos „a bort oly szőlőfaj” megjelölésével forgalomba hozni, a melyből az nem készült” — midőn meghatározatik az, hogy „különböző vidékeken termelt, vagy különböző szőlő fajokból készült borok keverése esetén, az összehá-

(Folyt. köv.)

sított bor oly vidéknek, illetőleg olyan szőlő-fajból valónak jelezhető, a melynek az íze és tulajdonsága szerint tényleg megfelel, az lényegében meggyez a védjegy elvével és egyes vidékek érdekében a borkereskedés illetően szűk korlátok közé való szorításra nagyobb károkat idézhet elő, mint melyet néhány kiváltságos borfajok megvédése, vagyis egyes termelők érdekeinek védelme tette ellensúlyozhatná, annál is inkább, mert éppen nincs kizárva az, hogy a külföldön, akár házias utján, akár éppen mesterséges uton oly vidékek és fajok neve is jellegzetes borok továbbra is forgalomban tartassanak. Minden az egészségügyi tekinteteken kívül álló megszorítás bentlőleg hat a kereskedelemlenre s beállandó zavart csak növelni fogja az íze és tulajdonság meghatározása körül elengedezés, úgy annyira, hogy sokidnek és szilárdan elismert borkereskedésünk okvetlenül beállandó tolytonos zaklatásnak leendő kitéve, mert a meghatározás, akár vegyi uton, akár szakismeret által mindig kétséges és mindenkor utat nyit hosszabb időre terjedő czéltalan vizsgálatoknak.

De hogy az e törvényjavaslat által czélba vett megszorító intézkedések nélkülök az okserzésre és megmérhetlen kárt hozhatnak a borkereskedésre, annak indokát a külföldi bortermelő és a borkereskedést jökölyre vitt országainak példájában találjuk fel. Első sorban pedig hivatkozunk Franciaországba, mely dacára a borkereskedelem ott divó különböző szokásaira, sem a kereskedelem, sem legkevésbé a termelők érdekében nem talált szükségesnek, hogy oly törvény hoztassék, mely az egyes bortajok különbözőzetét tüntesse föl s egyes bortajoknak pontos meghatározását avagy elonyt akként biztosítsa, hogy bort oly vidék megjelölésével forgalomba hozni, a melyen az nem termelt, illetőleg a mely vidék jellegének meg nem felel s bort oly szőlőfaj megjelölésével forgalomba hozni, a melyből az nem készült, nem lehet, a különböző szőlőfajokból készült borok keverésére, vagy összeházasítására esetére a megjelölést egy vidékre szorítsa és hogy mennyire veszélyes és káros, sőt mondhatni vést hozó lett volna íly törvény szerinti megszorítás ezen ország kereskedelmére nézve, ténylesen igazolja a Franciaországban pusztított phylloxera, mely íly törvény mellett hosszú évekre az ország legkitünőbb bortájának nevét törölte volna el a piacról, e helyett azonban Franciaország nem csak hazája más vidék, hanem a külföldről is hazánkba is importált boraival segített magán, s azt ama jelentős vidéki fajok elnevezése alatt hozta forgalomba anélkül, hogy ezzel az illető hírneves vidékek borának jellegességét csorbát ütött volna, ellenkezőleg megtartván folytonosságban azok neveit, a borkereskedelmet továbbra is megszokott magas levelében tartotta fenn, toföreklése gyaonis az lévén, hogy jó és ártalmatlan bort adott.

Hazánkban a phylloxera is mindinkább terjed és felütötte magát már a mi egyetünk borvidéke különböző részeiben is, mely borvidék pedig nem egy ország és világhírű bortájai bir. Könnyen elgondolhatni tehát, hogy a hivatkozott törvényjavaslatot Franciaország példájával szemben a bortajokra nézve stipulált megszorításaiavily mely veszélyt hoz kereskedésünkre, s vajjon ki viselhetné el a felelősséget, ha e módon például akár a villányi, avagy a szegzárdi bor végkép eltűnik a borpiaconról, holott ezen helyek közönségen éppen íly jeles fajú borokkal találkozunk. Vajjon az íly eljárás nem egyetlen sutja-e a bortermelőt mint a borkereskedőt is?

Hivatkozunk továbbá ezen példából kitölőleg, azon biztosan bekövetkezendő anomáliára is, hogy miután az osztrák örökös tartományokban íly törvény nincs, az ottani piacon, mely szükségleteinek nagy részét nálunk vásárolja, a borok minden este előbbi elnevezésük szerint tekintet nélkül a fajra, fognak áruba bocsátani és íly bekövetkezik az, hogy a phylloxera által kiölt nemes bormeket, melyek e nevek alatt nálunk többé tel nem találhatók, az osztrák borkereskedők útján fogjuk forgalomban látni.

Nincsen íly megszorító törvény Spanyolországban sem, melynek szigorú intézkedése vannak ugyan egészségügyi szempontból a hamisításra nézve, de a fajokat megszorítani szükségnek nem látta. És hivatkozunk Olaszország példájára is, hol gyakran felszínre kerül a törvényjavaslatunkkal analog beavatkozási irányzat, több szór történt kísérlet a borkereskedelem védelme czimén hasonló megszorításokat behozni, de mindannyiszor eredménytelenül, mert általános nemzetgazdasági tekintet miatt, az illetékes szakköröknél ellenzéret találván, mindannyiszor félretették.

Mérő lehetetlenség az, hogy a vonatkozott törvényjavaslat hátrányait a termelők is, s főleg ők ne érezék, a mennyiben a kereskedelemben mutatkozó visszaesés dep rímáló hatása közvetlenül és első sorban őket érinti, de egyes vidékek ugynevezett megvédése által azon termelők, kik íly méltól örökölt, de jelenben már igen gyakran kétes értékű vidékek és fajok jellegével nem bírnak, azonban szintén jeles és jó bortajokkal rendelkeznek, méltatlanul hátréba fognak szorítottatni.

A kereskedelem és termelők eléggé védelme vannak, ha e törvényjavaslat mellőzésevel a főnyúl, az egészségügyi szempontból indokolt borhamisítás elleni intézkedésekre fordítatik és ez szigorúan keresztült vitetik, mikben ezután a fogyasztó közönség is megnyugtatót találhat.

És végre miért nem hozhatnk íly megszorító intézkedések másnemű fogyasztási cikkekre? Vagy például: vajjon mind török dobány az, melyet e néven az állam forgalomba hoz?

Ha bármely elfogadható indok harczolna a czélba vett törvényes intézkedések joga-

sultsága, vagy ezek okszerűsége mellett is, készséggel elhallgatnók a közérdek szempontjából aggályainkat, de kiváló szakmunkáink nézete, viszonyaink helyes mérlegelése, és saját tapasztalatainkból merített közvetlen érvek nemcsak szükségessé tesznek és tárgyaltannak, de károsnak is igazolják a javaslatot, melynek a műbor gyártás engedélyezésére vonatkozó része is, eltérten a műbor meghatározása körüli hülönböző felfogásoktól, szintén teljesen felesleges, mert ha a műborgyártás eltiltása iránti törekvés a külföld bizalmatlanságát idézte fel, akkor ezzel szemben annak engedélyezése a hazai termelők bizalmatlanságát kelti fel, annál is inkább, mert a közvélemény a mellett nyilatkozott és ezt részünkről is helyeseljük, hogy a műbor gyártás eltildandó lenne; de felesleges azért is, mert miért kellések törvény útján engedélyezni azt, a mi hazánkban, hol a jó és természetes bor literjének ára 8-10 kr., költséges voltánál fogva ezidő szerint önálló és az államra nézve jövedelmezhető üzleti ágat úgy sem képezhet? — hazafias kötelességünknek ismerjük aggályainknak kifezésre adni és hivatkozva az ezen ügyben íly a szaktestületéknél mint számos oldalról feltüntetett érvekre, mely tisztelettel aziránt megkérni a melyen tisztelettel Képviselet, hogy a közgazdasági Bizottság által elfogadott és betervezett, a bortermelés és borkereskedés védelméről szóló 531. számú törvényjavaslatot a napirendről levétetni, illetve azt el nem fogadni méltóztassék. A melyen tisztelettel magyar képviselőháznak hódoló tisztelettel alázatos szolgálói: a pécsi borkereskedő egylete.

Különfélék.

— **Hangverseny.** Röver József gondnoka művész és Röver Müller Ada zongora-művész által f. hó 27-én a „Hattyu”-teremben rendezendő hangverseny műsorozata: 1. G.-moll gondnoka-hangverseny G. F. Händel. Előadja Rövid. 1. 2. Largo és Allegro Nr. 3. Sarabande 4. Allegro. 2. „Etude de Concert (As-dur) zongorára Liszt Ferenc. 3. a) Dallam 3. mű Rubinstein, gondnoka. b) Adagio Bizet. Rövir. 4. „Rhapsodie hongroise, Liszt Ferenc. Röver-Müller Ada. 5. „Serrais Variations, brillantes op. 2. gondnoka Röver. 6. „Tarantella, gondnoka és zongorára Rossini. Röver és neje. A hangverseny-zongorára-Bösendorfer zongora terméből való. Jégiek előre válthatók Valentin Károly íly könyv-és zenemű kereskedésében, és este a pénztárnál. Kezdeté fél 8 órakor.

— **A posta köréből.** A pécsi m. kir. posta-és távirdaigazgatóság a levelező közönség érdekében azon czél szerű intézkedést tett, hogy vasárnap délután a posta-és távirda hivatal azon közege, ki a táviratok felvételével van megbízva, egyszerűsített postai értékpapírok árulásával, ajánlott és express levelek felvételével is megbízott; ezen levelek, miként az egyszerű levelek, a legközelebbi postamenetekre továbbítottanak. A távirdaigazgatónak ellátó közege a postai értékpapírok árulásával, ajánlott és express levelek felvételével d. u. 2-től este 7 óráig fog foglalkozni.

— **Thea-estély.** Páratlan szerencsével van megáldva a pécsi jótékony négyelet. Akár hányszor rendez mulatságot, az mindenkor nagyszerűen sikerül. Így a szerdai thea-estély is mind anyagilag, mind erkölcsileg szép eredményt mutat föl. Nem lehet a közönség rokonszenvét csodálni különösen a thea-estélyek iránt, mert azokat a kedélyesség, feasztelenség jellemzi s a mi fő, nem drága mulatságok. Nőeknek a tofőlen nem kerül sokba, a belépti díj kicsi, s a négyelet tagjai által árult ételek és italok ára mér. sékelt. Jónás Janosi népzeneje mellett este 9 órakor vette kezdetét a táncs és egész hajnali 4 óráig tartott. Az első négyest 32 pár táncolta. A szünóra alatt egy a négyeletnek ajánldokozott nagy és szép kalitka játszatott ki tombolán, mely szintén szép összeget hozott a pénztárba, bár a hölgyek — igen tapintatosan — nem voltak szarolók a tombola-jegyek eladásá alkalmával.

— **A pécsi szőlőgazdák egyesülete figyelme.** Szegzárdon a tervezett vinczellékepeze helyett az állam igen helyesen csak szőlőszeti és borászati tanfolyamot fog létesíteni. Miklós Gyula kormánybiztos f. hó 24-én, a tanfolyam előmunkálatai körül szükséges intézkedések megtevéle czéljából az érdekeltekkel a megyéhez nagyszerűen értekeltelet fog tartani, ez alkalommal egyuttal a szőlőszeti jövő fejlődése iránti nézetit s a phylloxera elleni védekezés módjait érintő előadást is fog tartani. Ha Szegzárdon íly tanfolyamra szükség van, talán Pécssett is helyén volna ilyennek föllállítása s tekintve a közeli phylloxera veszélyt, ma tán inkább, mint valaha?

— **Ritka eset.** Azt mondják, hogy csodák ma már nem történnek, azok csak a régi világban fordultak elő. Hogy azon eset, melyet elmondandó vagyunk, nem tartozik e a csodák közé, azt az olvasó böles ítéletére bizzuk. Tegnapelőtt több ízben kereste Rác Mihályt, a pécsi takarékpénztár első házmeztérét egy jó raváló kinézésű polgár ember; végre ráakadt, mikor es a következő dolgot mondotta el neki: En, körülbelül négy év előtt, egy izben maga után mentem az utcán; maga egy forintot elvesztett, én fölvettem s elhasználtam saját czélomra. Azóta igen sokszor fordult a lelkiismeret, hogy miért költöttem el más pénzét, s már több ízben akartam visszaadni azt. Tovább azonban nem tudom eltsírni, a lelkiismeretem semmiképp sem engedi, hogy vissza ne adjam a talált egy forintot. Mikor ez történt, Gyűdön laktam, ott voltam kocsmáros, most Kaloecán vagyok vendéglős, s innen jöttem Pécsre

azért, hogy személyesen hozzam helyre elkövetett hibámat. — Ritka becületességű ember neve T a u s z József.

— **Az állami agyag-ipariskola, Baranya-Mágooson,** mely még csak bár a közel multban kezdte meg működését, már is kellemesen lepi meg a látogatót a tanoncok kézbéli ügyessége. Midőn belépünk a szép, tágas, világos és kényelmesen berendezett műhelybe, egész örömmel nézzük, hogy ezen kis iparos jelöltekké minő kedvelvel járják, dagasztják az agyagot, hajtják a korongot és már kisebb tárgyakat kellő ügyességgel s izléssel készítenek is. Jelenleg 12 tanonc van, ez ugyan mind a legnagyobb igyekezettel és munkakedvelvel dolgozik, de azért mégis 2-3 különösen kiváló ügyessége által; ezekből aztán lesznek is ám derék, szakképzett iparosok. — Ezen sikert és munkakedvet hagyban előmozdítja ama bánásmód és oktatás, melyben részesülnek a tanoncok, mert ugy Marót mint Hübner tanárok nem sajnálnak semmi fáradság hogy ot, tanítványaikra a kellő eredményt elérhessék. — Ez alkalommal el nem mulasztjuk felemlíteni, hogy az agyag-ipar term. Bach Gyula eddig is szép sikert ért el, de most már a legszebb tárgyakat luxus-czikketeket is nemcsak mázsal, hanem aranyos díszítéssel készíti; tárgyai kiállják a külföldről behozottakkal a versenyt és ár tekintetében sokkal olesőbbak. Melegen ajánlhatjuk mindenknek, a kit a hazai ipar haladására érdekel, hogy alkalom adtán el ne mulaszták az agyag-ipar iskolát, ugy Bach műhelyét meglátogatni.

— **A kataszteri munkálatok programja** a jövő évre már meg van állapítva a pénzügyminiszteriumban. E program szerint 1888 ban a mérnöki helyszelnelés Tolna, Baranya, Somogy és Torontál megyékben rendszeresen fog történni. Ezenfelül a mérnöki nyilvántartás, a lehetőséghez képest, mindazokban a községekben fog vezetettetni, melyekben az állandó kataszteri szeltes fölmérés az utóbbi években befejeztetett, vagy a korábbi felmérés a ténylege állapotnak megfelelő kiigazított s a melyben az 1886. évi 29. t. cz. értelmében a telekkönyvi betétek fognak szerkesztetni.

— **Eljegyzés.** Jankovits Dénes a mohácsi kir. járásbírósg albiraja, e hó 16-án Duna-Szekesön eljegyzését tartotta Radulovits Zsófi kisasszonnyal Bajáron.

— **Jegyzőválasztás és Mohácson.** Az íresedésben volt mohácsi városi jegyzői állás e hó 15-én töltöttet be aképviselettel által megjeztett választás útján. Ez alkalommal nemcsak a képviselőtestület tagjai jelentek meg majdnem teljes számmal — csak 2-3 hiányzott — hanem a városi polgárság köréből is az érdeklődők nagy száma a városah közgyűlési termét egészen meg töltötte. A járási főszolgabíró a képviselőtestületnek választó közigyelését pont tíz órakor megnyitván, előadta a közgyűlés czélját, majd jelentvén, hogy a betöltendő jegyzői állásra négyen pályáztak, kik közül Klombauer Antal, Börsön Belát és Neumayer F. e zennel kandidáltván, felhívta a képviselőtestületet, hogy a kijelöltek közül válasszanak egyet; mire közfelkiáltással egyhangulag Klombauer Antal választott meg jegyzővé. A megválasztott a közgyűlésen nyomban megjelenvén, a főszolgabíró kezében letette az esküt, minek megtörténte után rövid beszédben köszönetet meg a képviselőtestületnek ő irányában egyhangulag nyilvántul bizalmát.

— **Táncszelty Mohácson.** A mohácsi jótékony négyelet e hó 26-án a helybeli kaszinóban tombolával összekötött táncszelty rendez. Belépti díj személyenként 50 kr.; kezdeté esti 8 órakor.

— **Oroszló eladatok.** Skerletz Károly báró, volt pécsi kataszteri igazgató, jelenleg zágrábi pénzügyi igazgató, eladta baranyamegyei oroszlói birtokát 85,000 forton Mautner Fülöp magyarorszáki lakosnak.

— **Acz Gedeon.** E hó 12-én hunyt el Cszuzán Acz Gedeon reformatus lelkes. A megboldogultban ritka tudomány, hivatását lelkiismeretes pontossággal betöltő s köz-tiszteletben és szeretetben álló egyént vesztettek el hozzá közelálló, hívei, s nagyszámú ismerősei. Acz Gedeon részt vett az 1848-iki saabaadsharcban, melynek leveretése után Kosuthal emigrált. New-Yorkban az emigránsok lelkesze volt. Rendkívül rajongott Kosuthért, mit eléggé bizonyít azon körülmény, hogy az emigráció alatt kapott egy izben Kosuthal egy szivart, melyet a helyett hogy elszitt volna, élte utolsó percéig mint ereklyét őrizett, s szent áhitattal megtagotott látogatónak. Bejárva a külföldet, tudományával s bő tapasztalatokkal ellátva tért vissza hazájába s elvonult egy csendes faluba Cszuzába, hol népe boldogítására s tanítására szentelte áldásos életét. Temetése 14-én volt íriási részvét mellett. Tóth János karancsi esperes a halottas háznál gyönyörű, mindenkit könyegyk megindító beszéddel bucsuztatta el a megboldogultat. A halottas házból papártársi vitték ki vállakon tiszteltes szeretett öz társukat a nyugalom helyére, hol Kulcsár herceg-szöllős lelkesz tartott beszédet, élénken esetelve a megboldogult hányt-vetett életét; mely beszéd után a csuzai 24 tagból álló dalárda énekelt halotti éneket. A temetés impozáns voltát emelte azon körülmény, hogy a csuzai olvasókör, melynek a megboldogult egyik alapító és élete utolsó napjáig pártoló tagja volt, mintegy 60 taggal vonult ki fekete lobogó alatt a temetésre. — Emléke örökké élni fog a szeretett lelkesnek.

— **A németbolyi irlalmas növekek** legfőbb óhajának, hogy legyen kápolnájuk, ellég lónéve. A kegyes uraság vele született vallásos érzületétől indítatva, nem kimélve költséget, az apácázárdában izlés s minden szükséglettel bőven ellátott kis kápolnát állítottat, mely e hó 16-án Troll Ferenc

pápai prelátus által felszenteltetett. A felszentelési ünnepely nagy megalatottságot idézett elő a jelen voltak lelkében. A németajku iskolás gyermekek Klein Dezso helybeli kántortanító vezetése alatt magyarul énekeltek a sz. mise alatt, a három irlalmas nővér örömkönyvet hullatva térdelt az oltár mellett, egy számonlyon, hálat adva a Mindenhatónak hó óhajuk teljesüléséért; a kis helyiség zsufolóság telt meg ajátos hűvekkel.

— **Az „Anyosok Könyve”** című illusztrált humoristikus mű szerző kiadója, lapunk útján tudatja a t. olvasó közönséggel, hogy e könyve pár nap múlva elhagyja a sajtót s minthogy e mű költséges kiállítása miatt csak korlátozott számú példányban fog megjelenni s könyvkereskedésben nem lesz kapható, ezért fölkeri az irdalom pártoló közönség azon részét, kik e művet maguknak, vagy karácsonyi ajándékkul kedves anyósainak megszerezni óhajtják, — megrendeléseikkel f. évi december 7-énél tovább ne készenek s a gyűjtés eredményét e napig okvetlenül neki beküldjék. Czím: Sirisaka Andor, Pécssett, V. ker. Agoston tér.

— **Hassan.** Ez a czime Engel Mór dramaturgiai művének, mely a közelmúlt napokban hagyta el a sajtót. A szép tehetségtel fiatal ember, Engel Adolf földbirtokos és nagyiparos fia, Engel Sándornak fivére, ki pár évvel ezelőt a faiparról írt nagyobb szabásu s minden oldalról elismeréssel s dícsérettel találkozó könyvet. Engel Mórnak nem első kísérlete ez a szépirodalom terén; többször találkoztunk már nevével a német szépirodalmi lapokban egy egy csinos költemény alatt. Azonban azt hisszük, nem csalódnok, ha azt mondjuk, hogy mint nagyobb terjedelmű dolgozat, ez az első műve. Hogy ez az első mű, az némileg észre is vehető az erősebb jellemű színezésénél, a mennyiben néhol halovány a színezés, néhol meg igen éles. A darab meséjét a „Pécs” közölte egyik előző számának tárczarovatában. Tárgya történelmi; meséje valóban tragikai. A darab kompozíciója, sceniözása ügyes, leszámítva az olyan kisebb hibákat, melyek a színpad s a színpadi hatás titkainak hiányos ismeretéből származtak. Az egyes alakok a azok beszédei lélektani alapon állók; monolog és dialog elég élénken váltakoznak a mi által meg van a darab kerekedése, néhol virágos, de sehol sem bombasztikus. A mű megérdemli a figyelmet.

Közönség köréből.

Köszönet a „Pécsi Hírlap” szives figyelméért! — A „Pécsi Hírlap” ezidei 94. száma, a pécsi kath. Legény-Egylet nov. 19-iki ünnepélyéről szólva, az elnökséget tapintatlanságról vádolja, hogy az első képhez zenekiserületi a király-himnusz hűzatta! Nehogy a város nemes közönsége félvezetessék, szükségesnek tartjuk ez ellen óvást tenni! És mivel a „Pécsi Hírlap” jámbor cikkirója, úgy látszik, nem tudja, hogy e napon O Felségének, a királynéknak névnapja volt és hogy e napon a lovagias magyar nemzet megszokta, az egész országban, mindenütt, különösen Budapesten a nemzeti és népszínházban, de az utcán is, a magyar király-himnusz hallani, — ime! e zennel kijelentjük okát, hogy azért tartottuk hazafias kötelességünknek a „Tartas Istén, óvja Istén” himnuszszal kezdeni az előadást. „Az ipar hódolata” és a királyné névnapja között lehetetlen nem érteni az összefüggést; hogy a t. cikkirő úr nem érti há és a magyar király himnusz helyett „Gott erhalte”-t hallott, — annak nem a pécsi kath. Legény-Egylet hazafias elnöksége az oka!

Midőnt ezt tudomásul hozzuk, egyszerűsind kijelentjük, hogy a „Pécsi Hírlap” cikkirójának, a ki ezt nem tudta, szivesen mondotunk, — lévén az irlalmosság lelki cselekedete a tudatlanokat tanítani; de kérjük is egész szerényen, — a mivel azután az ígylet e zennel befejeztetnek nyilváníttuk — hogy ezentúl íly felségérettő hazafiatlanságra bennünket ne tanítson!!! Tudjuk mi, hogy mi a becület!

Teljes tisztelettel Pécssett, 1887. nov. 24.

A pécsi kath. Legény-Egylet hazafias elnöksége.

Nyilatkozat.

Polgár József ur sádsi lakos által alulírottak az iránt kerestettünk meg, hogy a sádsi járás értelmiség körében szarunya kapott, általa már előre is minden való alapot nélkülözöknek állított, azon hírel szemben, mintha ő Baranyamegye folyó évi október hó 10-én megtartott közgyűlése alkalmával Siskovics Tamás urnál szölgálat-talánjalna, ez által azon szavakkal utasítottat el: „mit akar maga gazember, — neki a lovagias elégtétel megszerzésében segédkezünk.

Ezen megkerésés következtében folyó hó 9-én délután megjelentünk első sorban Horváth Jenő urnál ugyancsak sádsi lakosnál, mint ki ezen hírt állítólag Bach János ur — sádsi lakosról hallomás után közre bocsátotta. — Nála azonban senkit hon nem találta, — Bach János urhoz mentünk s tofőle kértünk felvilágosítást, ki is előtünk kijelentette, hogy ő Horváth Jenő urnal e tárgyról szót sem váltott, de más két egyént előtte elbeszélte, a mit előtünk ismételt, hogy t. íly Szily László urtól hallotta, miszerint Polgár József ur a fenfjelölt alkalommal Siskovics Tamás urnál szölgálatát felajánlva, ez őt: „mit akar maga gazember” szavakkal elutasította.

Ezen értesülés után Szily László urhoz fordultunk, ki Bach János ur előadását igazolta, mégis azon módosítással, hogy Siskovics ur a fenti sértő szavakat Polgár János mondotta ugyan, de nem szölgálat felajánlása, hanem nála teendő látogatási

szándékának felemlítése után, ekként: „ugyan mit akarsz nálam te gazember? — Ézen alkalommal előadása szerint ő jelen nem volt, hanem hallotta ennek történetkor, Siskovics és Polgár urakon kívül még jelen volt, általa megnevezett oly egyéntől, kinek igazmondásában sem az ő részéről, sem a mi részünkről a kétevény meg csak árnyéka sem térhet.

Szükségesnek tartottuk ennek folytán a tényállás tisztába hozatala végett ezen általa megnevezett egyéneket fordulni, tofő felvilágosítást kérve, ki is előtünk határozottan kijelentette, hogy ő Szily urnak, az általa tofő hallottnak állított szavakat nem mondotta, hogy jelenlétében Siskovics ur a fenti sértő mondatát Polgár József urhoz nem intézte s hogy egyáltalán Siskovics és Polgár urak között jelenlétében semmi oly szövkialás elök nem fordult, a mely által Polgár ur magát becületében, vagy jellemében a legesekélyebb mértékben sértve érezhette volna.

A tényállásnak ekként történt felismerése után a további lépéseknek semmi szükségét nem látva, — jelen nyilatkozatunkat Polgár József urnak a körülmezőkhez képest leendő használat végett kiadtuk.

Kelt Szt.-Lőrinczen, 1887. évi november hó 15-én.

Benkó Gyula. Jeszenszky Antal.

Irodalom.

— **Minek vegyük szakácskönyvet?** Hisz a „Magyar Háziaszony” egy évfolyamában megjelölt könyvhasznati közleményeknek messze felülmúl minden szakácskönyvet s e közleménynek meg az az egyik is van, hogy a „Magyar Háziaszony” olvasói köréből kerülvén ki, mind ki vannak próbálva, tehát olyanok, melyek nyomán bizalommal lehet neki fogni egy étel elkészítéséhez, a szakácskönyveknél a legtöbb esetben nem íly van a dolga. A „Magyar Háziaszony” előzetési ára egész évre 6 frt, félre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. s a hódváltatott (Budapesten, nagykorona utca 20 sz.) melyhez az előfizetők legközelebb postautalványon intézendők kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szölgá mutatványsszakkal. A legújabb szám következő változatot tartalmazal jelent meg: I. Fölép. Fővárosi mosdó. Tévésztett utak. — Kiadásaink aszapotja. — Párizsi divatvilág. — Egy fűlökös trónörökös. — A mi barátaink. — Orvosi tanácsadó. — Hajviselet. Stb. II. „Munka után.” A titkok titka. — San remől tárczalevel. Párizsi étel. Hipnotizmus és „sugozás. Násztudás. (folyt.) A költő szerelme Elbeszélés. Stb. III. Regény melléklet. „A szivlirág titkai.”. Regen. (stb.) Lauka Gusztyóvtól.

— **Az Athenaeum nagy képes naptára 1888-ra** megjelent és beküldetett hozánk. A vasikos kötet, melynek szépirodalmi része 8, tiszti czimtára, közhasználati része stb. 16, összesen 23 nagy nyolczoldalt ívet tartalmaz, a magyar naptárodalomban már évtizedek óta első helyen áll s ama vállalkotó nagy teret, melyeken folytonos haladás észlelhető. A negyedszázad előzőli kötet ára most is a régi: 1 frt 60 k. — 1 frt 15 kr. alkalmilag (postautalvány való) beküldése után a naptárt bérmentesen küldik.

— **A Magyar Dalár** VI. kötete, — mint a „Magyar Dal-Album” VI. kötetének szövegkönyve, — rövid idő alatt elhagyja a sajtót. A „Magyar Dalár” VI-ik kötete f. évi november hó végén jelenik meg, s előzetési ára füzve 80 kr., diszkötésben 1 frt 60 kr. Mind a hat kötet egyszerre megrendelve füzve 4 frt 80 kr., diszkötésben 9 frt 60 kr. Megrendelésnek Henricke Rezső kiadóhoz Győrbe intézendők.

— **Pallas** irodalmi és részvétársaságánál megjelent az „Iparosok évkönyve és naptára 1888-ik évre, gazdag és változatos tartalommal. Szerkesztő: Gelléri Mór. Ára 50 kr.

— **Gyümölcsészeti egyveleg,** a gyakorlat és tapasztalat teréről: Irta: Liebal Bóni, kiadja: Hornyánszky Viktor. Budapestben Ára: 1 frt. A helyben megjelenésű gazdasági lapok jeles szerkesztőjétől megjelent ezen gazdasági művet ajánljuk az érdeklődők partfogásába.

NAGY FERENCZ, laptulajdonos.

KISJÓZSEF, VÁRADY FERENCZ felelős szerkesztő. fennkutatás.

Hirdetések.

KERESTETIK egy csinosan butorozott

hónapos szoba

lehetőleg I. emeleten.

Ajánlatok lapunk kiadóhivatalához intézendők.

13427 sz. tkv 1887.

Árverési hirdmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Szaunter Gusztáv pécsi lakos végrehajtatonak Kóra István nyugodt-erzsbéti lakos végrehajtást vezetve eleni 7 frt 67 kr. tökékövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a pécsi kir. törvényszék (a szentlőrinczi kir. járásbírósg) területén lévő Nyugodt-erzsbéti községben fekvő, a nyugodt-erzsbéti 282. sz. tjkben felvett 1/4, kültelek, legelő és erdő illetményre s a nyugodt-erzsbéti 301. sz. tjkben felvett 8. sz. házra az árverést 1008 frt e zennel megállapított kikéltési árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1887. évi december hó 16-ik napján d. e. 10 órakor Nyugodt-Szent-Erzsbéti község házánál megtartandó nyilvántartás árverésen megállapított kikéltési árul alon is eladattí fog.

Árverezési szándékok tartoznak az ingatlan becésárának 10/10-át vagyis 100 frt 80 kr készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt ovaévképes értékpapírban a kikéltőt kezébe letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átvolgaltatni.

Kelt Pécssett, 1887. évi szeptember hó 21-ik napján. A pécsi kir. törvényszék mint tkvi hatóság.

BOGYAY PONGRÁCZ, kir. törvényszéki bíró.

10486 sz. tkv. 1887.

Árverési hirdetmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy Ulrich Ignác és neje Ulrich Erzsébet szerdekényi lakosok végrehajthatóknak, Törzsök István belvárdi lakos végrehajtható szenvedő elleni 12 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtható ügyében, a pécsi kir. törvényszék (a pécsi kir. járásbíró) területén lévő, Belvárdon fekvő, a belvárdi 39 sz. tjkvben felvett 195. sz. fekvőségre és azon épült házra 471 frt becsárban az árverést, ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1887. évi december hó 15-én délelőtt 10 órakor. Belvárd község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át, vagyis 47 frt 10 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. évi 60. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek, a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Pécsen 1887. évi augusztus hó 30-ik napján.

A pécsi kir. törvényszék, mint tknyvi hatóság.

BOGYAY PONGRÁCZ
kir. törvényszéki bíró.

3455. sz. tkv. 1887.

Árverési hirdetmény.

A dárdai kir. járásbíró mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Kiss Emil végrehajthatóknak, Dorics Jovó végrehajtható szenvedő elleni 50 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtható ügyében, a dárdai kir. járásbíró területén lévő Bolmány községben fekvő, a bolmányi 67. sz. tjkvben felvett 28. sz. 57. sz. házra az árverést 424 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1888. évi január hó 14. napján délelőtt 10 órakor Bolmányban, a községi irodában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát, vagyis: 42 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Dárdán a kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságnál, 1887 évi augusztus hó 31-én.

FEKETE
kir. albró.

Kedvező pénz-kölcsönhöz

juthatnak vidéki lakosok is egyaránt módhoz képest 50 frtól 1000 frtig, mint személyes hitel könnyű heti, havi vagy három havi törlesztés és 6%-os kamat mellett.

Ingatlanok betáblázásra 5%-ra amortiszió utján. Bővebbet: Steiner G. A. Budapest. Magyar-utca 38. sz. Levélbeli megkereséshez 3 drb. válaszcjegyet csatolandó.

Olvasóink figyelmébe ajánljuk azon rendkívüli győgyeredményt, mely Meissner gyógyszerész **TYÜKSZEM-TAPASZA** által tyükszem, szemölcs, bőrkeményedés és dagasztások ellen elértett.

0-Bécs. 1887. január 19. Kérlek az ön által hirdett tyükszemtapaszról Kiváncsi vagyok, vajon az eddig minden győgyeztetésnek ellenálló tyükszememintől megszabadulok-e? Tisztelettel. *Dr. Kiss György*, kor. ar. érdemkereszt tulajd.

0-Bécs. 1887. február 12. Ehez járulok kegyetlen fájdalmas tyükszememintől. Önnek szere által elmuladt. Jó lélekkel ajánlom bárkinek. *Dr. Kiss György*.

Ecska. 1887. február 8. A tyükszemtapaszra tett ajánlatom nem vált szegényre; sőt mondhatom, hogy ily eredményt több korántsem vártam, most a szer felének megkarakításával tyükszememintől megmentve vagyok. Honfői tisztelettel *Kölemen István*, urad, ispán.

Erek. Ujvár. 1887. január 29. Kijelöltem utánvétellel a híres Meissner-tyükszemtapaszról, melyet mindennél díszesebb. Mely tisztelettel *Malinszky József*.

Temsevár. 1887. február 12. Szelvény 1 frt 15 kr. A küldött doboz tyükszemtapaszról, mely minden várokozást túlhaladva kint. *Reicsky Urb. m. k. pénzügy hivatalos.*

Pozsega. 1887. február 21. Szelvény 1 frt 15 kr. A tyükszemtapaszra kintő szolgálatakat tett, küldöm a árat, *Javócs A. Sztékildetik naponként a Meissner gyógyszerész központi raktára által (Pécsen).* mely 1000 drb. cs. és kir. aranyat fizet annak, ki bebizonyítani képes, hogy fenti nyilatkozatok bármelyike hamis, vagy költött, avagy a fenti cég rokonaitól származnak. Kapható Pécsen: *Sipőcz István, Zsiga László és az irlgalmak győgytárban. Sikló: Rónai gyógyszerész, Mohács: Szendrei gyógyszerész, Szigetvár: Salamon gyógyszerész.*

Eladó ház.

A királyi-utczai 18. sz. ház a katona kórház mellett **szabad kézből eladó.**

Tudakozódhatni Bedő Imre urnál (királyi-utca 5. sz.) és Gerdenich József urnál (József-utca 20. sz. a.)

Tüzelőfát

a téli szükségletre legutányosabb árak mellett ajánl a n. é. közönségnek

Spitzer Ádám
hal-piaczon.

Megrendelések elfogadtnak J. L. Krausz urnál fő-tér, és Simon János urnál, Kis-piacz.

BUTOROK CSOMAGOLÁS nélküli szállítása

EXPEDITION VON MÖBELN ohne Emballage

BUTORRAKTÁR MÖBEL LAGER
és gőzerővel berendezett **ASZTALOSÜZLET** und **TISCHLEREI** mit Dampftrieb

Árverési hirdetmény.

Az **Üszöghi uradalomhoz** tartozó-Baranyamegyében fekvő **Bagota és Gerdei** korosmák **Szent-Iváni** korosma **Szent-Gáli** italmérés joggal, valamint **Tengerini** italmérés jog.

f. é. november hó 27-én d. e. 11 órakor

Üszöghön tartandó nyilvános árverésen, 1888-ik évi Ápril hó 1-vel kezdetét vevő h a r o m é v e bérbe adtnak

A válakozni kívánók elegendő bánatpénzzel ellátva tisztelettel meghívtnak.

A bérleti feltételek az uradalmi számvétségne **Üszöghön** naponta betekintheők.

Üszögh, november hó 13-án 1887.

Üszögi uradalmi felügyelőség.

Üzlethelyiség változtatás.

Van szerencsém ezennel a t. közönség becs. tudomására juttatni, hogy a Ferencziek-utca 6. sz. alatti

„The Singer Manufacturing Company New-York (Amerika)“

Neidlinger G. varrógépezetemet november hó 1-én

Széchenyi-tér 2 sz. Dr. Loewy-féle házba

áthelyeztem és hogy ezentul helybeli üzlettemek, mint főüzletnek, az észéki hasonczéü fióküzletem alárendeltelel.

Kiváló tisztelettel

Neidlinger G.

a The Singer Manufacturing Company New-York (Amerika) vezér-ügynöke.

2824 tkv. sz. 1887.

Árverési hirdetmény

A dárdai kir. járásbíró mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Kiss Emil végrehajthatóknak Fiza Éva végrehajtható szenvedő elleni 27 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtható ügyében, a dárdai kir. járásbíró területén lévő Darázs községben fekvő a darázs 409. sz. tjkvben felvett 1949. sz. fekvőségre 84 frt, 1956. sz. fekvőségre 414 frt, és 1963. sz. fekvőségre 94 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok az 1888. évi február hó 13-ik napján délelőtt 10 órakor Darázsban a jezozi irodában megtartandó nyilvános árverésen megállapított kikiáltási áron alól is eladtni fog.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10 százalékát, vagyis 8 frt 40. 41 frt 40 és 9 frt 40 krt. készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi nov. hó 1. 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a dárdai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságnál, 1887 évi augusztus hó 12. napján.

Balaskó János
kir. járásbíró.

Eladó ház.

Az Anna-utca 55. számú sarokház **szabad kézből eladó.**

Tudakozódhatni ugyanott a háztulajdonosnál.

12220 alisp.

HIRDETMÉNY.

Hogy a vízjogi törvényben előirt bejelentések iránti kötelezettség a lehető módokon nyilvánosságra hozassék, ezennel különös figyelmeztetésül hirdalok utján is közzéteszem a f. é. július hó 25-én 7389 sz. a kelt és minden egyes községnek megküldött köv. felhívásomat: „A vízjogi törvény (1885. évi XXIII. t. cz.) 191. §-a értelmében felhívom a Baranya vármegye területén létező azon viziművek és vízhasználati jogositványok tulajdonosait kik a jogositványukra vonatkozó engedélyt, s illetve a 20 évi háborithatlan gyakorlat igazolását a m. évi 7702 sz. a. kibocsátott hirdetmény folytán f. é. márczius hó 1-ig nálam benem jelentették, hogy nálam 6 hónap alatt, vagyis 1888. évi február hó 11-ig bezárólag az engedélyért folyamodjanak, különben jogositványuk elenyészettnek tekintetik, s vizműveik felett a hatóság intézkedik.

Megjegyeztetik, hogy az engedély elnyerése czéljából benyújtandó beadványok és egyéb iratok, a vízjogi törvény 191. §-ának második bekezdése értelmében, bélyeg és illetékmentesek.

A folyamodási kötelezettség minden hatósági engedélyre szoruló vizimunkálat tulajdonosára kiterjed, tehát öntözési, lecsapolási, ármentesítési, ipari vállalatokra, továbbá nyilvános és magán vízvzetekekre, nyilvános és magán csatornákra, védgátakra és zsilipekre egyaránt érvényes.

Kelt Pécsen, 1887. évi november hó 21-én.

Jeszenszky Ferencz,
alispán.

Eddig még fölülmulhatlan

a **MAAGER W.-féle**

cs. kir. szabadalmazott, valódi tisztá

Csukamáj-olaj

MAAGER VILMOSTÓL BÉCSBEN.

Az orvosi tekintélyek által megvizsgáltott és könnyen emészthetősége folytán gyermekeknek is ajánlható, mert a legistább, legjobbnak elismert szer: mell-tüdőbajok, görvély, dagasztások, kelések, bőrkütiések, mirigybajok, gyengeség stb. ellen — egy üveg ára 1 frt — kapható gyári raktárban: Bécsben, Heumarkt 3. szám alatt, valamint az Osztrák-Magyar birodalom legtöbb és jobb nevű gyógyszerüzeteiben.

Pécsen kapható: Kovács Mihály, Sipőcz István, Zsiga László gyógyszerüzeteiben; Reek Vilmos és Spitzer János kereskedésében.

Singerstrasse 15.

„gold Reichsapfel“

PSERHOFER J.-féle

gyógyszertár

Bécsben.

Vértisztító labdacscok ezelőtt egyetemes labdacscok neve alatt; ez utóbbi nevet telj. fogal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben a labdacscok csodás hatásukat szerencsésen be nem bizonyították volna. A legmakacsabb esetekben, melyekben minden egyéb szer sikertelenül alkalmaztatott, ezen labdacscok szavatalszor és a legrovidebb idő alatt teljes gyógyulást eredményeztek, 1 doboz 15 labdacscsal 21 kr. 1 tekercs 6 dobozzal 1 frt 5 kr. bermentelen utánvét megküldéssel 1 frt 10 kr.

A pénzösszeg előre beküldése mellett bermentes beküldéssel egy tekercs labdacsc 1 frt 35 kr. 2 tekercs 2 frt 30 kr. 3 tekercs 3 frt 35 kr. 4 tekercs 4 frt 40 kr. 5 tekercs 5 frt 20 kr. 10 tekercs 9 frt 20 kr. (Kevesebb mint egy tekercs nem küldhető szét.)

Szamtalan level érkezett, melynek írói hálat mondanak egészségük helyreállítását köszönik. A kik csak egyszer tett kísérletet velök, tovább ajánlja. A szamtalan köszönő iratok közül mellékelve közlünk néhányat.

Leogang, 1888. Május 15.

Nagyon tisztelt Uram! Az ön labdacscal valóban csodálatosnak, nem olyanok, mint sok más magasztalt szerök, hanem majdnem minden ellen használnak.

A huszvetkor megrendelt labdacscokból a legtöbbet barok és ismerősök közt osztottam szét és mindgyök-nök használt, még agasztásoknak is a kik különböző bajban és gyengeségben szenvedtek és ha nem is tökéletesen gyógyultak meg, de javultak tapasztalták és még tovább használni akarják. Felkértem tehát, hogy ismét 5 tekercset küldjön. En és mindazok nevében, akik labdacscainak köszönhetjük egészségüket, fogadják leglensőbb köszönetünket.

Deutinger Márton.

Bécs-Szt. György 1882. febr. 16.

Tisztelt Ur! Nem felelhetem ki elege köszönetemet az ön labdacscal, mert isten segítségével az ön vértisztító labdacscal által gyógyult meg nom, a ki évek óta hamasheben szenvedett: és noha még most is kel neki néha bevenni, mindazonáltal már annyira helyreállt egészsége, hogy fiatal frisseséggel képes munkát végezni. Ezen köszönetnyilvánítástom kérem a szenvedők javára közölni és egyuttal kérem, hogy ismét küldjön 2 tekercs labdacscot és 2 drb china. szappant. Kiváló tisztelettel

Novák Alajos főkeztész.

Bécs, 1881. február 20. C. v. T.

Fagy-balzsam, Psershofer J.-től évek óta legbiztosabb szernek van elismerve mindennemű fagybajok és üdült sebek stb. ellen 1 tégely 40 kr. portómentesen 65 kr.

Guga-balzsam, megbízható szer gugaad portómentesen 65 kr. ellen 1 üveg 40 kr.

Élet-essentia, (prágai cseppek, svéd cseppek) megromlott gyomor rossz emésztés, mindennemű altsíti bajok ellen kitünő háziser Egy üvege 20 kr.

Utifüvedv, általában ismert jeles háziser, hurut, rekedtség, gorsús köhögés stb. ellen 1 üveg 50 kr. 2 üveg portóval 1 frt 50 kr.

Amerikai köszvény-kenőcs, gyorsan és biztosan ható, kétségtelel legjobb szer minden köszvényes és csuszos baj, nevezetesen hátszerinczhaj, fogszakadás, gors, idegcs forrás, fejfájás, fülzsugattás stb. ellen 1 frt 20 kr.

Alpesifü liqueur, Bernhard W. O. tól 1 üveg 1 frt 40 kr. 2 üveg 2 frt 60 kr. fél üveg 1 frt 40 kr.

Szem-essentia, Dr. Romershausentől, 1 üveg 2 frt 50 kr. fél üveg 1 frt 50 kr.

Az itt nevezett készületeken kívül készletben vannak, az osztrák lapokban hirdett összes bel- és külföldi győgy-szerészeti különlegességek, s mindazok, melyek raktáron nem volnának, kívánatra postosan és oleón megküldetnek.

Postai küldemények, előre küldendő készületes vagy utánvét mellett, a leggyorsabban eszközöltetnek.

Az előre beküldött pénzküldeményeknél (legjobb postautalványgal sokkal oleóbb postabér, mint utánvét küldeményeknél.